

2017

Statistik över

Primär hörselrehabilitering

i Stockholms län

Hörselskadades distrikt
i Stockholms län

Innehåll

Sammanfattning	3
Vårdgivare	4
Nya och avslutade.....	4
Antal listade individer fortsätter att öka.....	4
Audika störst – men dominansen minskar.....	5
Antal besök ökar	6
Färre provar ut hörapparater	7
Större andel köper sina hörapparater.....	7
Kostnadsökningen avtar	8
Lägre kostnader för hörapparater.....	8
Uppföljning	9
Stockholms läns landsting sämst på alla mätområden.....	9
31 ärenden hos patientnämnden.....	10
Slutsats	11
Källor	12
Bilagor	

Sammanfattning

Denna uppdaterade statistiksammanställning visar överlag inte på några dramatiska skillnader inom den primära hörselrehabiliteringen mellan 2016 och 2017. Antal listade personer fortsätter att öka och Audika är fortfarande den största vårdgivaren. Audikas dominans fortsätter dock att minska och under 2017 bildades AudioNova (tidigare Audium och Din Hörsel), som nu är näst störst.

Statistiken visar på en ovanligt stor ökning av antalet besök i den primära hörselvården. Detta beror till del på högre registreringsgrad av besök som inte ger ersättning. Totalt sett var det färre som provade ut hörapparater under 2017, jämfört med 2016. Andelen som köper sina hörapparater genom Fritt val har dock ökat och är nu uppe i 87%. Kostnaderna för Vårdval primär hörselrehabilitering fortsätter att öka, men ökningen har avtagit under 2017. Landstingets kostnader för hörapparater har minskat, vilket är ett trendbrott.

Stockholm har under flera år haft sämst resultat på två av tre indikatorer i det nationella kvalitetsregistret. I resultaten för 2017 fick Stockholm sämst resultat på samtliga indikatorer i kvalitetsregistret. Ärendena hos patientnämnden som berör den primära hörselrehabiliteringen har minskat något.

Denna sammanställning är en uppföljning på statistiksammanställningen för 2016. Siffrorna i sammanställningen kommer i första hand från Stockholms läns landsting och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Sammanställningen visar på att de problem som Hörselskadades distrikt i Stockholms län under en längre tid påtalat kvarstår. Vi anser att det är hög tid att politiken agerar för att höja kvalitén inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholm.

Vi vill att:

- hörselvården är fri från hörapparatindustrins ägande
- det är kostnadsneutralt för vårdgivarna att förskriva hörapparater ur landstingets upphandlade sortiment, respektive genom Fritt val
- hörselrehabiliteringen utgår från den enskildes behov och att alla individer får en rehabilitering av hög kvalitet

Detta är en sammanställning av statistik över den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län. Den är en uppföljning på den sammanställning som gjordes över 2016 års siffror.

Vårdgivare

Vårdgivare inom primär hörselrehabilitering 2017

Audika
AudioNova
EarTech
Hearing
HÖRAB
Hörbart
Hörselexperten
Suavis Hörsel
Lyhörd-Serafen

Vid 2017 års slut var 37 hörselmottagningar godkända av Stockholms läns landsting för att bedriva primär hörselrehabilitering. Dessa mottagningar drevs av nio olika vårdgivare: Audika, AudioNova, Audionomkliniken Serafen, Bra Hörsel, EarTech, Hearing, HÖRAB, Hörbart, Hörselexperten, Lyhörd Sabbatsberg och Suavis Hörsel. De tidigare vårdgivarna Audium och Din Hörsel har sedan 1 januari 2017 det nya gemensamma namnet AudioNova. Mottagningen som tidigare hette Lyhörd Serafen har ny utförare och heter nu Audionomkliniken Serafen.

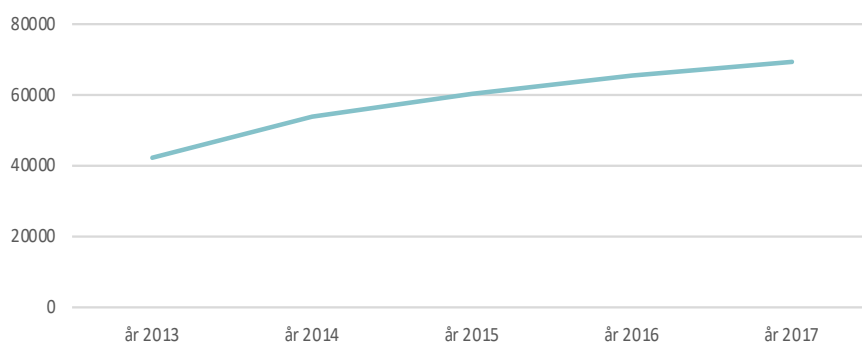
Nya och avslutade

Under år 2017 har två mottagningar avslutat sina avtal med landstinget: HRF Hörteknik och AudioNova Uppsala. Landstinget har under året godkänt fem nya mottagningar inom Vårdval Primär hörselrehabilitering: EarTech Bromma Hörselklinik, Suavis Hörsel Sundbyberg/Solna Business park, Hörbart Norrtälje, Hörselexperten Sundbyberg och Suavis Hörsel Älvsjö.

Antal listade individer fortsätter att öka

Som framgår av figur 1 fortsätter antalet listade individer inom primär hörselrehabilitering att öka. Ökningen under år 2017 var drygt 4100 personer, vilket är en något mindre ökning än under 2016. Totalt var drygt 69 000 individer listade inom primär hörselrehabilitering i slutet av året. Flest nya listade hade Hörbart, som ökade med 1048 individer. Hörbart öppnade under 2017 en ny mottagning i Norrtälje. Två vårdgivare, Audika och HRF Hörteknik, minskade i antalet listade under år 2017. HRF Hörteknik avslutade sitt avtal med landstinget i juli 2017.

Under året ökade antalet listade individer inom primär hörselrehabilitering med drygt 4100 personer, till drygt 69 000.

Figur 1. Antal listade individer inom primär hörselrehabilitering.

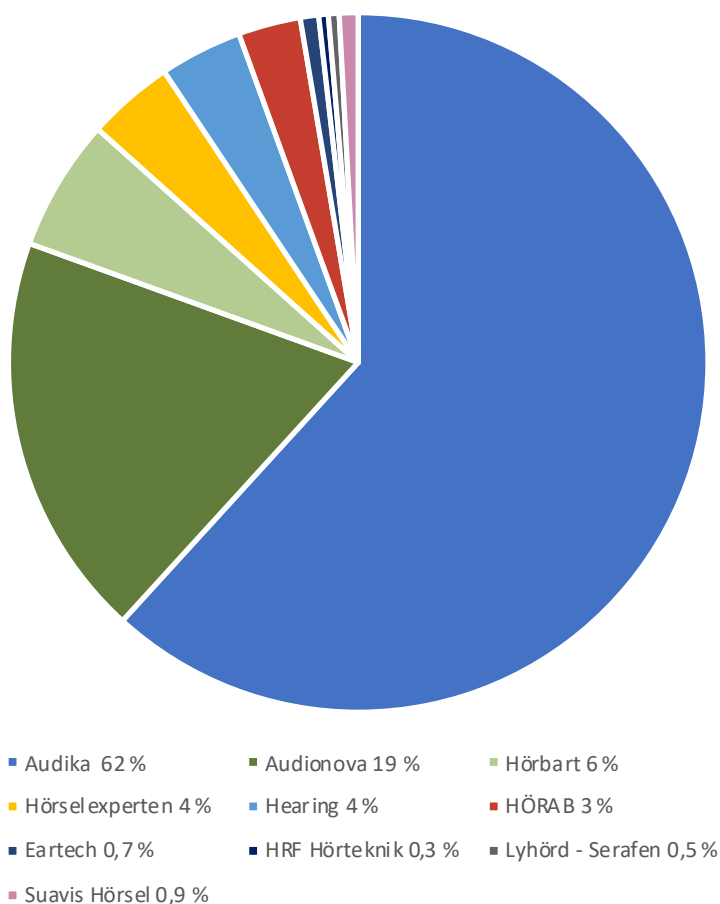
Audika störst – men dominansen minskar

62 % av alla listade individer inom den primära hörselrehabiliteringen var år 2017 listade hos Audika. Detta innebär att Audika fortfarande är den största vårdgivaren inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län. Audika har dock minskat sin dominans något, då motsvarande siffra för 2016 låg på 66 % av alla listade individer. Det totala antalet listade individer hos Audika har minskat med 395 individer mellan år 2016 och år 2017.

Näst flest listade individer hade AudioNova. 19 % av de listade individerna inom den primära hörselrehabiliteringen är listade hos AudioNova. Som tidigare nämnts är AudioNova det nya, gemensamma, namnet för det som tidigare var de två vårdgivarna Din Hörsel och Audium.

Flest antal nya listade individer har Hörbart och den vårdgivare som har haft störst procentuell ökning är EarTech, som öppnade en ny mottagning 1 januari 2017.

62% av alla listade inom primär hörselrehabilitering är listade hos Audika. Det är en lägre andel än året innan.

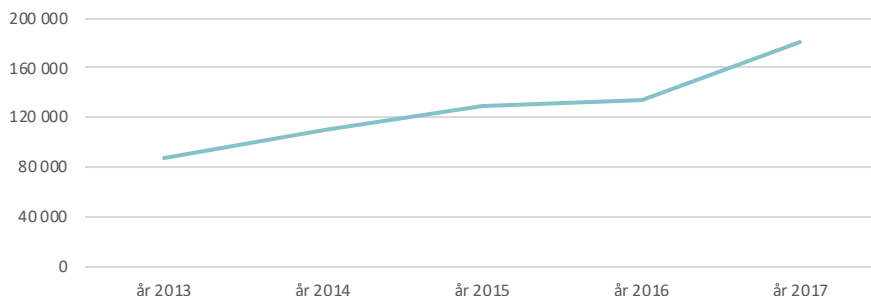

Figur 2. Fördelningen av de listade individerna mellan vårdgivarna inom primär hörselrehabilitering.

Under 2017 ökade antalet besök inom primär hörselrehabilitering med 47 000. Den kraftiga ökningen förklaras delvis av högre registreringsgrad.

Antalet besök ökar

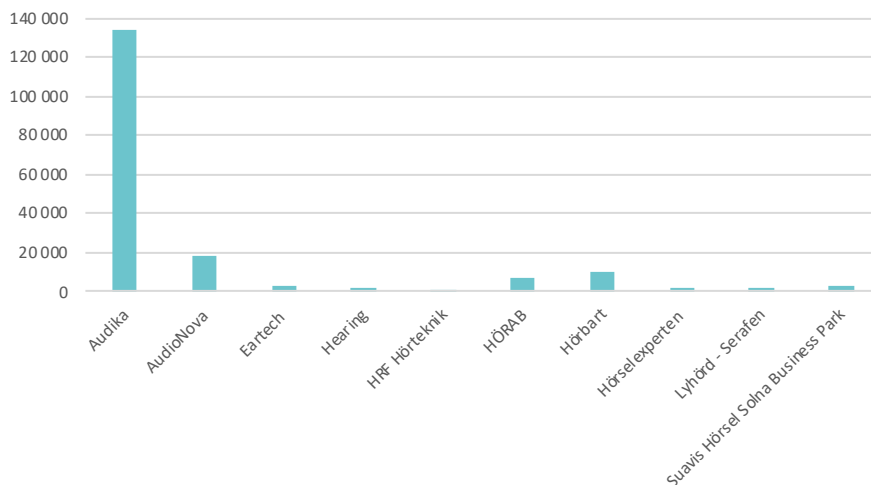
Sedan år 2013 har antalet besök inom den primära hörselrehabiliteringen ökat stadigt. Under år 2016 avtog ökningen något, men under år 2017 har den fått ny fart. Antalet besök ökade under år 2017 med nästan 47 000. Det är den kraftigaste ökningen som skett från ett år till nästa, under perioden 2013–2017. Detta beror enligt Hälso- och sjukvårdsförvaltningen delvis på en volymökning, men även på högre registreringsgrad av de besök som inte ger ersättning.

Figur 3. Totalt antal besök inom primär hörselrehabilitering.

Totalt genomfördes drygt 180 000 besök inom den primära hörselrehabiliteringen under år 2017. Liksom tidigare år genomfördes en majoritet av besöken på någon av Audikas mottagningar, vilket framgår av figur 4. Fyra av Audikas nitton mottagningar tar tillsammans emot 45 % av alla besök som görs hos Audikamottagningar. Antal besök i snitt per individ hos Audikas mottagningar är något högre än hos övriga vårdgivare.¹

En majoritet av besöken inom primär hörselrehabilitering görs på Audikas mottagningar.

Figur 4. Totalt antal besök hos de olika vårdgivarna under år 2017.

¹ Se tabell 2 i bilagor.

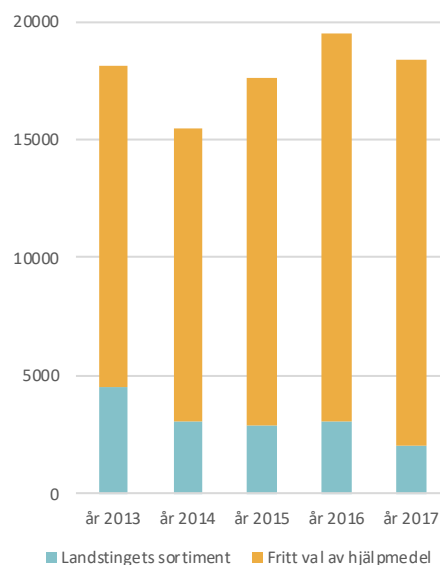
Färre provar ut hörapparater

Under år 2017 var det drygt 18 300 personer som provade ut hörapparater. Det är drygt 1000 färre personer än under 2016. Figur 5 visar variationerna i antalet hörapparatutprovningar de senaste åren och under 2017 låg antalet på ungefär samma nivå som år 2013. Störst var minskningen hos Audika, där drygt 2000 färre personer provade ut hörapparater under 2017 jämfört med år 2016.

Större andel köper sina hörapparater

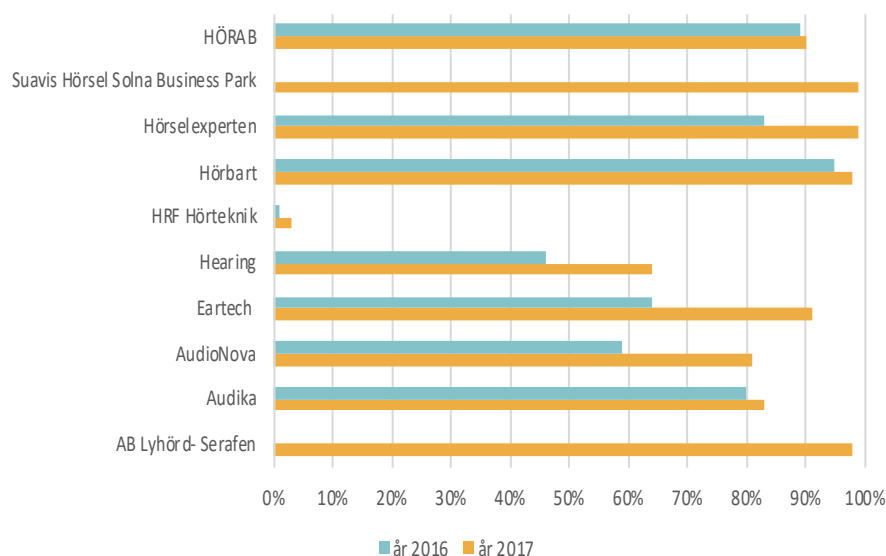
Antalet personer som lånar hörapparater ur landstingets sortiment har sedan år 2014 legat på ungefär 3000, med mindre variationer, men under 2017 har det skett en förändring. Antalet personer som lånade hörapparater från landstingets upphandlade sortiment var under år 2017 nere på drygt 2000. I och med att det totala antalet personer som provat ut hörapparater inte har sjunkit lika mycket har andelen användare som köper sina hörapparater som Fritt val av hjälpmedel ökat, vilket framgår av figur 5. Av de som provade ut hörapparater under år 2017 valde 87 % att köpa sina hörapparater genom Fritt val av hjälpmedel. Detta innebär en ökning med två procentenheter under 2017, vilket är en något större ökning än under år 2016.

Hos fyra av nio vårdgivare köpte 98–99 % av användarna sina hörapparater ur det privata sortimentet under 2017. Den största ökningen skedde hos EarTech, där andelen användare som köpte sina hörapparater ökade med 22 procentenheter. Figur 6 visar hur många som köper sina hörapparater hos respektive vårdgivare.

Figur 5. Antal hörapparatutprovningar.

Drygt 18 300 personer provade ut hörapparater under 2017. Det är drygt 1000 färre än under året innan.

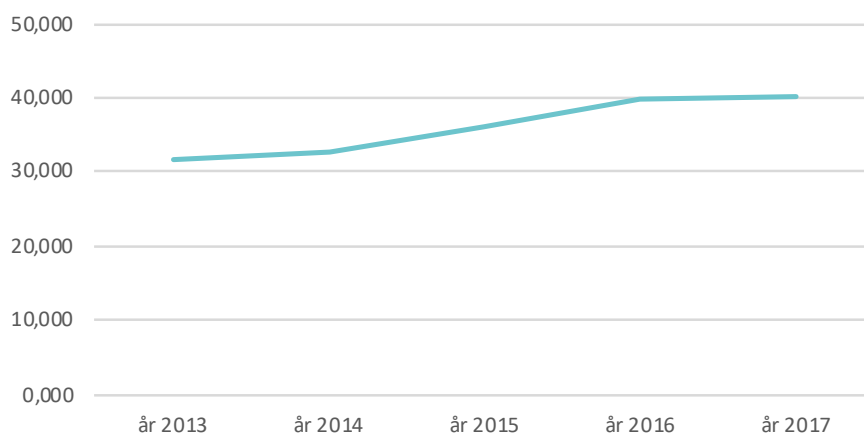

Figur 6. Andel användare som köper sina hörapparater som Fritt val av hjälpmedel.

Kostnadsökningen avtar

Landstingets kostnader för Vårdval Primär hörselrehabilitering, i form av utbetalda ersättningar till hörselmottagningarna, fortsätter att öka. Som framgår av figur 7 har dock ökningen avtagit. Under år 2017 uppgick landstingets kostnader för Vårdval Primär hörselrehabilitering till drygt 40 miljoner kronor. Detta innebär en ökning på 212 000 kronor från år 2016. Tidigare har ökningen från ett år till ett annat legat på mellan ungefär 1,2 miljoner kronor och 3,6 miljoner kronor.

Under året uppgick landstingets kostnader för Vårdval Primär hörselrehabilitering till drygt 40 miljoner kronor, vilket är en ökning från föregående år.

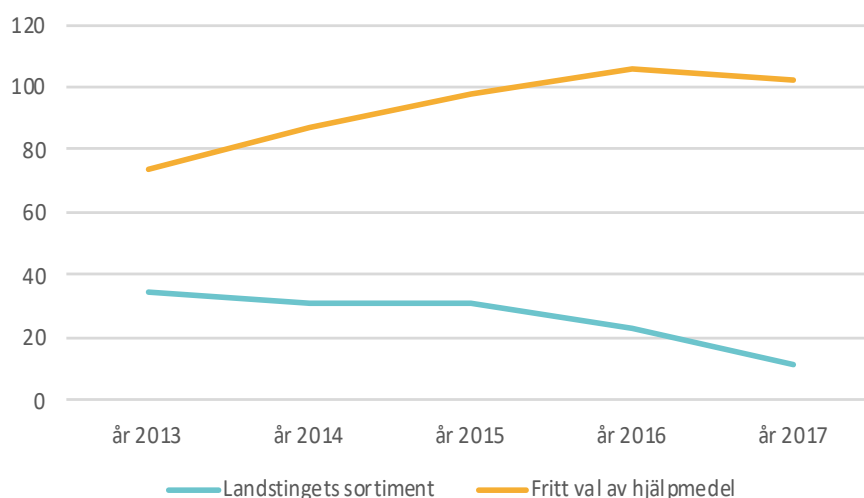

Figur 7. Landstingets kostnader för Primär hörselrehabilitering (miljoner kronor).

Lägre kostnader för hörapparater

Under 2017 minskade både kostnaderna för hörapparater förskrivna ur landstingets sortiment och för hörapparater sålda som Fritt val av hjälpmedel. Detta beror på att det totala antalet utprovade hörapparater har minskat under 2017, som redovisats i figur 5. Som framgår av figur 8 har trenden tidigare varit att kostnaderna för hörapparater förskrivna ur landstingets sortiment minskat, medan kostnaderna för hörapparater sålda som Fritt val ökat. Detta har inneburit att landstingets totala kostnad för hörapparater tidigare har ökat. Under 2017 bröts dock denna trend, då även kostnaderna för hörapparater genom Fritt val sjönk. Därmed sjönk landstingets totala kostnader för hörapparater, som under 2017 uppgick till närmare 114 miljoner kronor.

Landstingets totala kostnader för hörapparater uppgick 2017 till närmare 114 miljoner kronor.

Figur 8. Landstingets totala kostnader för hörapparater (miljoner kronor).

Uppföljning

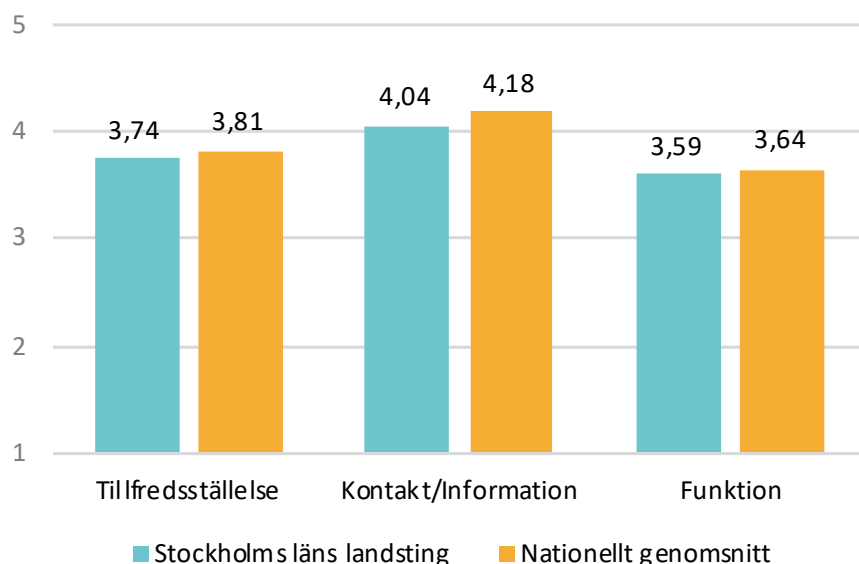
Hörapparat användarnas upplevelser inom primär hörselrehabilitering framgår dels av Nationellt kvalitetsregister hörselrehabilitering och dels av statistik från patientnämnden. Det nationella kvalitetsregistret grundar sig på statistik från en enkät som genomförs av Forskningsinstitutet Hörselbron.

Stockholms läns landsting sämst på alla mätområden

Det nationella kvalitetsregistret tillhandahåller varje år statistik över hur vårdtagare upplever hörselrehabiliteringen i olika landsting. Detta ger oss möjlighet att jämföra hur upplevelsorna skiljer sig åt mellan de olika landsting samt vilka förändringar som skett över tid. Under år 2017 var det 15 av Sveriges 21 landsting som deltog i kvalitetsregistret. Totalt besvarades enkäten av 31 570 personer, vilket motsvarar 51,7 procent av de tillfrågade. Nästan 8000 av de som svarade på enkäten kom från Stockholms län.

Stockholms läns landsting har redan i tidigare års enkäter haft sämst resultat på två av tre indikatorer, Tillfredsställelse och Kontakt/Information. I 2017-års enkätundersökning har Stockholms läns landsting även sämst resultat på indikatorn Funktion.

Stockholms läns landsting hade 2017 sämst resultat på alla tre indikatorer i det nationella kvalitetsregistret.

Figur 9. Hörapparatsanvändares upplevelse av hörselrehabiliteringen baserat på 2017-års enkäter från Nationellt kvalitetsregister.

Indikatorn Tillfredsställelse beskriver hörapparat användarens totala upplevelse av rehabiliteringen och på den indikatorn ligger Kalmar läns landsting och Region Jönköpings län fortsatt i topp. Även på indikatorn Kontakt/Information, som visar på hur bra landstingen/regionerna är på att informera och bemöta hörapparat användarna, har Kalmar läns landsting och Region Jönköpings län topplaceringar. Allra bäst resultat på den indikatorn har Region Halland.

På indikatorn Tillfredsställelse har Stockholms läns landsting förbättrat sitt resultat marginellt, men har fortfarande sämst resultat av alla landsting/regioner. På indikatorerna Funktion och Kontakt/Information har Stockholms läns landsting samma resultat som år 2016.

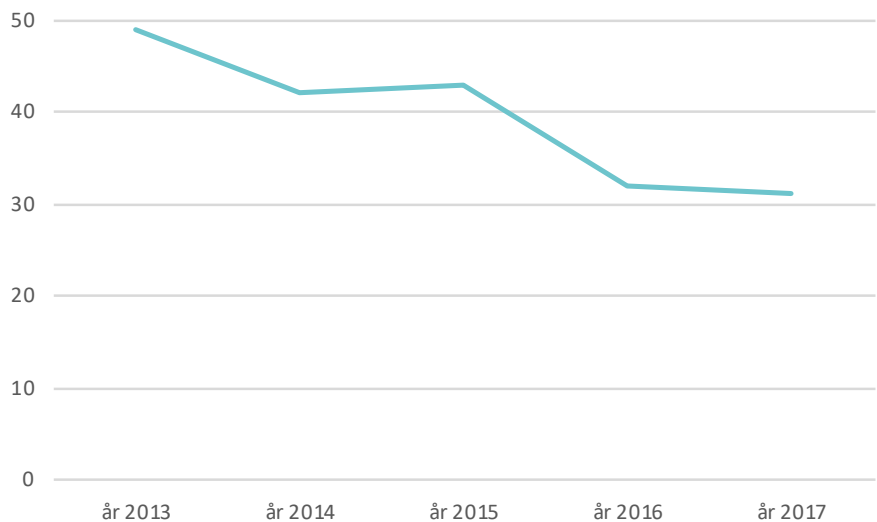
31 ärenden hos patientnämnden

Patientnämnden är en fristående instans inom Stockholms läns landsting dit patienter kan vända sig med synpunkter och klagomål på vården. Syftet är att patientnämnden ska fungera som en kontakt mellan vårdtagare och vårdgivaren och bidra till att de båda parterna förstår varandra bättre. Patientnämnden gör inga egna medicinska bedömningar utan hjälper till genom att beskriva, informera, reda ut och förklara.

Till denna uppdaterade version av rapporten har distriktet, utöver siffrorna för år 2017, även tagit del av nya siffror över hur många ärenden som inkom till patientnämnden mellan år 2013 och år 2017. I samband med att Hörsel-skadades distrikt i Stockholms län genomförde en kartläggning av fallen hos patientnämnden, upptäckte man att statistiken inte stämde. Patientnämnden har efter detta uppdaterat statistiken, som nu är korrekt. De siffror som presenteras här för åren 2013–2016 är uppdaterade och stämmer alltså inte överens med de som angetts i föregående rapport.

Under 2017 inkom 31 ärenden till patientnämnden rörande den primära hörselrehabiliteringen.

Under år 2017 inkom 31 stycken ärenden till patientnämnden rörande den primära hörselrehabiliteringen. Det är ett ärende mindre än år 2016.

Figur 10. Antal inkomna ärenden till patientnämnden som berör hörselrehabilitering.

Slutsats

Denna statistiksammanställning är en uppföljning på sammanställningen för 2016 och den kartläggning av den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län, som föregick den. Sammanställningen visar att antalet inskrivna individer ökat, liksom antalet besök. Antalet personer som provar ut hörapparater har dock sjunkit något. Vi kan även konstatera att hörapparatindustrin fortsatt dominerar ägandet av hörselmottagningarna i Stockholm och att andelen Fritt val bland förskrivna hörapparater fortsätter att öka.

Stockholms län hade år 2017 sämst resultat på alla indikatorer i det nationella kvalitetsregistret. Detta visar tydligt att stockholmarna erbjuds den sämsta hörselrehabiliteringen i landet. Hörselskadades distrikt i Stockholms län anser att det är hög tid att politiken vidtar nödvändiga åtgärder för att höja kvalitén inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholm.

Vi vill att:

- hörselvården är fri från hörapparatindustrins ägande
- det är kostnadsneutralt för vårdgivarna att förskriva hörapparater ur landstingets upphandlade sortiment, respektive genom Fritt val
- hörselrehabiliteringen utgår från den enskildes behov och att alla individer får en rehabilitering av hög kvalitet

Källor

Forskningsinstitutet Hörselbron. (2018). Nationellt kvalitetsregister hörselrehabilitering. Årsrapport 2017.

Hörselskadades distrikt i Stockholms län. (2017). Statistik över Primär hörselrehabilitering i Stockholms län 2016.

Stockholms läns landsting.

BILAGOR

	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017
Antal listade individer	42 124	53 698	60 372	65 147	69 255
Antal besök totalt	86 625	110 192	129 431	134 418	181 320
Antal unika individer	37 939	39 931	44 737	53 575	53 091
Antal besök i snitt per person	2,28	2,76	2,89	4	3,47
Antala behovsbedömningar	30 695	28 036	32 510	32 596	38 479
Antal avslutade rehabiliteringsinsatser som ledde till hörapparatutprovning	16 892	15 466	16 500	17 253	17 616
Antal avslutade rehabiliteringsinsatser som <i>inte</i> ledde till hörapparatutprovning	1 360	1 170	1 296	1 346	1 288
Antal personer som provade ut hörapparater ur landstingets sortiment	4 549	3 104	2 884	3 060	2 070
Antal personer som provade ut hörapparater som Fritt val av hjälpmedel	13 584	12 364	14 747	16 459	16 104
Totalt antal personer som provade ut hörapparat	18 133	15 595	17 631	19 519	18 174
Andel (%) utprovade hörapparater som Fritt val av hjälpmedel	75%	79%	84%	85%	89%
Landstingets kostnad för Vårdval primär hörselrehabilitering	31 617 000	32 802 000	36 192 000	39 807 000	40 019 132
Landstingets kostnad för upphandlade hörapparater	34 658 000	31 240 000	30 724 000	23 403 000	11 584 677
Landstingets kostnad för hörapparater som såldes som Fritt val av hjälpmedel	73 576 340	87 191 296	97 875 780	105 936 000	102 136 538
Landstingets kostnad för övriga hörselhjälpmedel	18 516 660	14 873 704	18 581 220	9 135 000	3 954 163

Vårdgivare	Antal hörsel- mottagningar	Antal listade individer	Andel (%) av alla listade	Antal besök totalt	Antal unika individer	Antal besök i snitt per person	Antal behovs- bedömningar
Audika		42 780 (-395)	61,8% (-4,4)	134 104 (+32025)	37 288 (-4744)	3,6 (-0,2)	21 217 (-581)
AudioNova (Tidigare Audium + Din Hörsel)*		12 990	18,8%	18 780	8 654	2,2	7013
EarTech		589 (+532)	0,9% (+/- 0)	2 481 (+1770)	1 206 (+851)	2,1 (-1,7)	996 (+679)
Hearing		2 646 (+237)	3,8% (+0,1)	2 414 (+276)	992 (-22)	2,4 (-0,7)	788 (+20)
HRF Hörteknik		306 (-91)	0,4% (-0,2)	237 (-443)	106 (-159)	2,2 (-1,3)	37 (-97)
HÖRAB		1 997 (+732)	2,9% (+1)	6 649 (+1912)	2 552 (+548)	2,6 (-1,1)	2 023 (+461)
Hörbart		4 226 (+1048)	6,1% (+1,2)	10 049 (+3116)	4 312 (+1250)	2,3 (-1)	3 459 (+1090)
Hörselexperten		2775 (+246)	4% (+0,1)	2430 (+89)	1276 (+54)	1,9 (-1,1)	1 106 (+35)
Lyhörd Serafen*		343	0,5%	1 687	777	2,17	780
Suavis Hörsel*		603	0,9%	2489	1 065	2,34	1 060

* Det finns inga siffror från 2016 att jämföra med för dessa mottagningar.

Vårdgivare	Antal avslutade rehabiliteringsinsatser som ledde till hörapparatutprovning	Antal avslutade rehabiliteringsinsatser som inte ledde till hörapparatutprovning	Antal personer som provade ut hörapparater från landstingets sortiment	Antal personer som provade ut hörapparater som Fritt val av hjälpmedel	Totalt antal personer som provade ut hörapparat	Andel (%) hörapparater som provades ut som Fritt val av hjälpmedel
Audika	9 192 (-2084)	711 (-174)	1 029 (-470)	8 554 (-2569)	9 583 (-3039)	83% (-5)
AudioNova (Tidigare Audium + Din Hörsel)*	2 835	238	609	2 957	3 566	81%
EarTech	343 (+276)	62 (+45)	35 (+11)	355 (+288)	390 (+323)	91% (+27)
Hearing	431 (-11)	24 (+3)	157 (-87)	283 (+75)	440 (-12)	64% (+18)
HRF Hörteknik	28 (-74)	10 (-3)	37 (-80)	1 (+/- 0)	38 (-80)	3% (+2)
HÖRAB	835 (+193)	83 (+7)	105 (+24)	880 (+226)	985 (250)	90% (+1)
Hörbart	1 590 (+327)	89 (+12)	77 (-6)	1 936 (+605)	2 013 (+599)	98% (+4)
Hörselexperten	453 (-60)	14 (-11)	13 (-78)	468 (+37)	481 (-41)	99% (+16)
Lyhörd Serafen*	224	24	5	247	252	98%
Suavis Hörsel*	397	33	3	423	426	99%

* Det finns inga siffror från 2016 att jämföra med för dessa mottagningar

Vårdgivare	Kapitering/ Listning	Produktions- relaterad	Målrelaterad	Fritt val av hjälpmedel – Hörapparater	Fritt val av hjälpmedel – Hörtekniska hjälpmedel	Totalt
Audika	7 860 546	15 022 942	81 414	53 957 849	917 496	77 840 247
AudioNova (tidigare Audium + Din Hörsel)	2 339 896	4 879 419	75 758	18 895 161	188 912	26 379 146
EarTech	48 143	926 324	5 488	2 170 400	32 276	3 182 631
Hearing	468 875	615 172	5 400	1 722 384	36 560	2 848 391
HRF Hörteknik	68 665	41 103	–	4 864	1 548	116 180
HÖRAB	308 156	1 449 037	12 072	5 917 828	120 760	7 807 853
Hörbart	686 588	2 511 883	45 705	11 555 766	516 960	15 316 902
Hörselexperten	497 271	761 603	6 236	2 333 673	2 400	3 601 183
Ej auktoriserade	–	–	–	1 158 694	49 859	1 208 553

Hörselskadades distrikt i Stockholms län är en del av Hörselskadades Riksförbund (HRF), som är Sveriges största intresseorganisation för personer med hörselnedsättning. HRFs vision är:

”ett samhälle där alla hörselskadade kan leva i full delaktighet och jämlikhet. Ett samhälle där våra mänskliga rättigheter respekteras, och där vi kan förverkliga oss själva utan att hindras av okunskap, otillgänglighet eller brist på vård, stöd och hjälpmedel.”

**Hörselskadades distrikt
i Stockholms län**

© Hörselskadades distrikt i Stockholms län 2019
Solna maj 2019

Hörselskadades distrikt i Stockholms län
Skytteholmsvägen 2, 6tr
171 44 Solna

www.distriktet.info

Email: kansli@distriktet.info

Telefon: 08-702 30 50